Harlan Ellison

Pasărea morții

The Deathbird

1.

Acesta este un test. Notați-vă. Echivalează cu trei sferturi din nota finală. Indicii: la şah, regii se anulează între ei, pot ocupa câmpuri vecine, sunt atotputernici şi lipsiți de putere, nu se pot ataca unul pe celălalt. Hinduismul este o religie politeistă; secta Atman proslăveşte scânteia divină a vieții din Om; de fapt, spunând: „Tu eşti Domnul”. Condițiile de timpi egali nu sunt satisfăcute dintr-un punct de vedere cu acces mass-media la două sute de milioane de oameni în transmisiune directă, pe când opiniile adverse sunt expediate pe un podium improvizat, într-un colț. Nu toți spun adevărul. Notă de lucru: secvențele următoare pot fi scoase din ordinea firească; rearanjați-le, ca să vi se potrivească în modul cel mai natural. Luați foile şi începeți.

2.

Nenumărate straturi de rocă apăsau bazinul de lavă. Albă incandescentă, bolborosind cu ferocitatea miezului de fier-nichel topit lava scuipa şi tremura, totuşi nu ardea, afuma, muşca sau distrugea câtuşi de puțin suprafețele netede şi reflectorizante ale raclei.

Înăuntru zăcea Nathan Stack - liniştit, dormind.

O umbră trecu prin rocă. Prin marnă, cărbune şi marmură, prin micaşist şi cuarțit; prin depozite de fosfați, groase de câteva mile, prin diatomacee, feldspați şi diorit; prin crevase şi cute, prin anticlinuri şi monoclinuri, prin pante şi sinclinale; prin focul iadului; ajunse la plafonul peşterii şi-l străbătu; zări lacul de lavă, coborâ şi ajunse la raclă. Umbra...

Un chip triunghiular cu un singur ochi privi în criptă, îl văzu pe Stack şi puse mâinile cu patru degete pe suprafața răcoroasă a sarcofagului. Nathan Stack se trezi sub atingere şi racla deveni transparentă; se trezi, deşi apăsarea nu fusese pe trupul

lui. Sufletul său simțise presiunea uşoară şi bărbatul deschise ochii, ca să zărească strălucirea orbitoare a miezului pământului din jurul lui, ca să vadă umbra privindu-l cu unicul ei ochi.

Umbra şerpuitoare cuprinse racla; bezna ei pluti din nou în sus, prin mantaua Pământului, spre scoarță, către suprafața tăciunelui, a jucăriei stricate: Pământul.

Ajunsă la suprafață, umbra purtă racla într-un loc unde nu ajungeau vânturile otrăvite, şi o deschise.

Nathan Stack încercă să se mişte; reuşi cu dificultate. Prin minte îi alergară amintirile altor vieți, a multor alte vieți, şi tot atâtea trupuri; apoi amintirile se sfârşiră, topindu-se într-un fundal lipsit de importanță.

Umbra atinse cu degetele pielea dezgolită a bărbatului. Uşor, dar cu fermitate, îl ajută să se ridice, îi dădu veşminte şi o punguță de atârnat la gât, în care se găseau un cuțit scurt, o piatră încălzitoare şi alte câteva obiecte. Îi întinse mâna, Stack i-o apucă şi, după două sute cincizeci de mii de ani, de somn în raclă, Nathan Stack păşi pe suprafața planetei bolnave, Pământul.

După aceea, făptura se încovoie în fața vânturilor de otravă şi începu să meargă. Neavând de ales, Nathan Stack se aplecă şi el şi o urmă.

3.

După ce-l anunțase curierul, Dira venise pe cât de repede îi permiseseră meditațiile. Când ajunse la Vârf, îi găsi pe părinți aşteptând, iar ei îl luară lin în varnița lor, unde se afundaseră, şi începură să vorbească.

– Am pierdut arbitrajul, rosti părintele-bobină. Va trebui să plecăm şi să-l lăsăm lui.

Lui Dira nu-i venea să creadă.

– Dar nu ne-au ascultat argumentele, logica?

Părintele-colț clătină trist din cap şi atinse umărul lui Dira.

– Au fost... nişte înlesniri. Era timpul lor. Aşa că noi trebuie să plecăm.

– Am hotărât ca să rămâi tu, interveni părintele-bobină. S-a acceptat rămânerea unui interimar. Accepți delegarea noastră?

Onoarea era extraordinară, însă Dira începuse să simtă singurătatea încă din clipa când îl anunțaseră că vor pleca. Totuşi, acceptă. Acceptă, întrebându-se de ce îl aleseseră pe el dintre toți oamenii lor. Existau motive, întotdeauna existau motive, dar nu putea întreba. De aceea, primi onoarea, cu toată tristețea ei, şi rămase iar ei plecară.

Limitele interimatului său erau stricte; ceilalți se asiguraseră că Dira nu se putea apăra împotriva discreditărilor şi legendelor ce aveau să se răspândească, şi nici nu putea interveni până nu se dovedea că înțelegerea fusese încălcată de ceilalți, cei care stăpâneau acum. În plus, unicul său atu era Pasărea Morții. Un atu final, ce putea fi utilizat numai când era nevoie de măsuri decisive: deci, când avea să fie prea târziu.

Era însă răbdător. Poate cel mai răbdător dintre toți cei din neamul lui.

După mii de ani, când văzu cum mergeau lucrurile, când nu mai rămăsese nici o îndoială asupra sfârşitului, înțelese că acela fusese motivul alegerii sale.

Dar asta nu-l putea ajuta înaintea însingurării.

Nici nu putea salva Pământul. Numai Stack o putea face.

4.

1. *Şarpele era mai şiret decât toate fiarele câmpului pe care le făcuse DOMNUL Dumnezeu. El a zis femeii: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: «Să nu mâncați din toți pomii din grădină?»*

2. *Femeia a răspuns şarpelui: «Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină.»*

3. *Dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: «Să nu mâncați din el, şi nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.»*

4. *Atunci şarpele a zis femeii: «Hotărât că nu veți muri.»*

5. *(omisiune)*

6. *Femeia a văzut că pomul era bun de mâncat şi plăcut de privit, şi că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui, şi a mâncat; a dat şi bărbatului ei, care era lângă ea, şi bărbatul a mâncat şi el.*

7. *(omisiune)*

8. *(omisiune)*

9. *Dar DOMNUL Dumnezeu a chemat pe om, şi i-a zis: «Unde eşti?»*

10. *(omisiune)*

11. *Şi DOMNUL Dumnezeu a zis: «Cine ți-a spus că eşti gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care îți poruncisem să nu mănânci?»*

12. *Omul a răspuns: «Femeia pe care mi-ai dat-o ca să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom şi am mâncat.»*

13. *Şi DOMNUL Dumnezeu a zis femeii: «Ce ai făcut?» Femeia a răspuns: «Şarpele m-a amăgit, şi am mâncat din pom.»*

14. *DOMNUL Dumnezeu a zis şarpelui: „Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat eşti între toate vitele şi între toate fiarele de pe câmp; în toate zilele vieții tale să te târăşti pe pântece, şi să mănânci țărână.*

15. *Vrăjmăşie voi pune între tine şi femeie, între sămânța ta şi sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, şi tu îi vei zdrobi călcâiul.”*

GENEZA- 3:1-15

SUBIECTE PENTRU DISCUȚII

(Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

1. Romanul *Moby Dick*, de Melville, începe astfel: „Numiți-mă Ismail.” Spunem despre acest roman că este o narațiune la *persoana întâi*. La ce persoană este povestită Geneza? Din al cui punct de vedere?

2. Cine este „eroul pozitiv” al istorisirii? Cine este „eroul negativ”? Aveți argumente pentru a susține o inversare a rolurilor?

3. În mod tradițional, se consideră că şarpele a oferit Evei un măr. Însă în Orientul Apropiat merele sunt rare. Alegeți una dintre următoarele posibilități, mai logice, de substituție: măslină, smochină, curmală, rodie. Analizați apariția miturilor şi modificările suferite de acestea după perioade lungi de timp.

4. De ce cuvântul DOMNUL este scris întotdeauna cu litere majuscule, iar numele Dumnezeu începe tot cu majusculă? N-ar trebui ca şi numele şarpelui să înceapă cu majusculă? Dacă nu, de ce?

5. Dacă Dumnezeu a creat totul (vezi *Geneza*, Cap. I), de ce a zămislit un şarpe care să-i ademenească făpturile? De ce Dumnezeu a făcut un pom despre care nu voia să afle Adam şi Eva, dar apoi i-a prevenit pe aceştia de existența lui?

6. Comparați fresca lui Michelangelo de pe tavanul Capelei Sixtine: *Izgonirea din paradis* cu tabloul lui Bosch: *Grădina plăcerilor*.

7. S-a purtat Adam cavalereşte când a învinuit-o pe Eva? Cine a fost Quisling? Analizați „trădarea“ ca trăsătură negativă de caracter.

8. Dumnezeu s-a mâniat, aflând că a fost sfidat. Dar el nu ştia ce se întâmplase, fiind atotputernic şi atoateştiutor? De ce nu i-a putut găsi pe Adam şi Eva, când s-au ascuns?

9. Dacă Dumnezeu nu dorea ca Adam şi Eva să guste din fructul pomului oprit, de ce n-a avertizat şarpele? Dumnezeu ar fi putut opri şarpele de a-i ispiti pe Adam şi Eva? Dacă da, de

ce n-a făcut-o? Dacă nu, analizați posibilitatea ca şarpele să fi fost la fel de puternic ca Dumnezeu.

10. Folosind exemple din două ziare diferite, demonstrați conceptul de „ştiri tendențioase”.

5.

Vânturile otrăvite urlau şi împrăştiau pulberea ce acoperea ținutul. Nimic nu trăia acolo. Vânturile, verzi şi ucigătoare, se năpusteau din înaltul cerului şi răzuiau stârvul Pământului, căutând, căutând orice mişcare, orice mai trăia încă. Nu mai exista însă nimic. Colb. Țărână. Pietriş.

Şi piscul de onix al muntelui spre care merseseră toată ziua Nathan Stack şi făptura-umbră... Când sosi noaptea săpară un adăpost şi umbra îl îmbrăcă într-o substanță vâscoasă, asemănătoare cleiului, aflată în pungulița de la gâtul lui Stack. Bărbatul dormi liniştit peste noapte, strângând la piept piatra-încălzitoare, şi respirând printr-un filtru din punguță.

Se trezise o singură dată, la zgomotul făcut de nişte creaturi aidoma unor lilieci uriaşi; le văzuse coborând peste ținutul-deşert, către adăpostul său din pământ. Nu-şi dăduseră seama însă că el şi umbra zăceau în groapă. Defecaseră fibre subțiri şi fosforescente, care căzuseră, strălucind în noapte, şi se pierduseră pe câmpii; după aceea, creaturile se ridicaseră şi dispăruseră, purtate de vânt. Stack adormi fără greutate.

Dimineața, înghețată sub o lumină cristalină ce acoperea totul cu o sclipire albătruie, făptura-umbră se scutură din țărâna înăbuşitoare şi se târî de-a lungul solului, apoi rămase nemişcată, răşchirând degetele, pentru a se sprijini pe suprafața nesigură. Îndărătul ei, Stack se ridică, prin praf, către suprafață, înălță un braț şi icni după ajutor.

Făptura-umbră lunecă peste sol, luptând cu vânturile ce se întețiseră în timpul nopții, înapoi către locul moale care le fusese adăpost, spre mâna ridicată prin colb. Apucă palma şi dege-

tele lui Stack se încleştară, convulsiv. După aceea, umbra târâtoare exercită forță şi trase omul afară.

Zăcură împreună pe sol, străduindu-se să vadă, străduindu-se să respire fără a-şi umple plămânii cu moartea sufocantă.

– De ce e aşa... *ce s-a întâmplat*? urlă Stack împotriva vântului. Făptura-umbră nu răspunse, dar îl privi lung, apoi, cu mişcări foarte încete, înălță mâna, o ținu în fața ochilor bărbatului şi, încetişor, încârligându-şi cele patru degete, le strânse într-o cuşcă, într-un pumn, un ghem dureros, vorbind mai elocvent decât cuvintele: *distrugere*.

Începură după aceea să se târască spre munte.

6.

Vârful de onix se înălța din iad şi se zbătea către cerul sfâşiat. Aroganța lui era monstruoasă. Nimic n-ar fi încercat să se ridice din ruină. Muntele cel negru încercase însă... şi reuşise.

Semăna cu un moşneag. Zbârcit, bătrân, cu murdăria închegată în riduri, vestejit, însingurat; întunecat şi părăsit, aduna tărie peste tărie. *Nu* ceda înaintea gravitației, a presiunii şi a morții. Lupta pentru cer. Înspăimântător de singur, era singura trăsătură ce ştirbea linia stearpă a orizontului.

După alte douăzeci şi cinci de milioane de ani, muntele ar fi putut să fie erodat, neted şi uniform; un micuț onix oferit zeităților nopții. Dar deşi câmpiile de pulbere clocoteau şi vânturile otrăvite izbeau pietrişul de flancurile sale, ura lor izbutea doar să netezească muchiile muntelui, de parcă intervenția divină ar fi protejat piscul.

Aproape de vârf se mişcau luminițe.

7.

Stack înțelese ce erau fibrele fosforescente excretate în timpul nopții de creaturile asemănătoare liliecilor: spori, care, sub lumina ştearsă a zilei, deveneau plante ciudate, parazite.

Pe când se târau prin zori, plantele le simțiră căldura trupurilor şi începură să trimită lațuri în sus, prin praful gros. Când roşul palid, de ambră, al soarelui muribund se înălță dureros pe cer, plantele parazite atingeau deja maturitatea.

Stack răcni, atunci când unul dintre tentaculele vegetale se încolăci în jurul gleznei sale, oprindu-l. Un altul i se înfăşură în jurul gâtului.

Tentaculele erau acoperite cu o peliculă subțire de sânge negru-arămiu, lăsând inele pe carnea bărbatului. Inelele frigeau îngrozitor.

Făptura-umbră se târî pe pântece, către el. Capul triunghiular se apropie de gâtul lui Stack şi muşcă tentaculul. Acesta se despică şi dinăuntru țâşni un sânge negru şi gros. Umbra continuă să-şi mişte dinții ca nişte lame înainte şi înapoi, până când Stack reuşi să răsufle. Cu o mişcare violentă, omul se îndoi, răsucindu-se şi scoase cuțitul din punguța de la gât. Spintecă tentaculul încleştat de gleznă. Tentaculul țipă în momentul retezării, cu acelaşi glas auzit din ceruri, în timpul nopții. După aceea, se zgârci şi se retrase în țărână.

Stack şi făptura-umbră se târâră tot înainte, agățându-se de pământul muribund: către munte. Sus, în cerul însângerat, Pasărea Morții dădea târcoale.

8.

Trăiseră milioane de ani pe planeta lor, în peşteri luminoase, cu pereți uleioşi, evoluând şi răspândindu-şi rasa în univers. Când imperiul lor devenise îndeajuns de întins, se întorseseră

spre înlăuntru şi petrecură multă vreme elaborând rafinate cânturi de înțelepciune şi amenajând planete pentru multe neamuri.

Existau însă şi alte rase care construiau. Dacă apăreau conflicte referitoare la jurisdicție, se solicita un arbitraj, asigurat de o rasă al cărei *raison d'être* erau imparțialitatea şi abilitatea de-a descurca noduri încâlcite de revendicări şi pretenții. De fapt, însăşi onoarea neamului lor depindea de aplicarea fără greş a acestor calități. De-a lungul secolelor îşi perfecționaseră iscusința în arbitraje tot mai sofisticate, până ce sosi momentul consacrării lor drept autoritate finală. Reclamanții erau obligați să accepte hotărârile, nu numai pentru că acestea erau întotdeauna înțelepte şi imparțiale, ci şi pentru că rasa judecătorilor s-ar fi autodistrus, dacă deciziile i-ar fi fost puse sub semnul întrebării. În cel mai sacru loc de pe planeta lor, construiseră o maşinărie religioasă. Activată, aceasta emitea o undă ce le-ar fi sfărâmat carapacele din cristal. Ființele acelea erau asemănătoare unor greieri delicați, nu mai mari decât degetul unui om. Erau prețuite în toate lumile civilizate, şi dispariția lor ar fi reprezentat o catastrofă. Probitatea şi valoarea lor nu erau niciodată puse la îndoială. Toate rasele le respectau hotărârile.

De aceea, neamul lui Dira renunță la jurisdicția asupra planetei şi o părăsi, lăsându-l pe Dira numai cu Pasărea Morții, un păzitor aparte, introdus în mod creator de către judecători în decizia lor.

Există înregistrarea unei ultime întâlniri dintre Dira şi cei care îi încredințaseră sarcina. Existau anumite dovezi ce nu puteau fi ignorate - de fapt, judecătorii le comunicaseră de urgență bătrânilor rasei lui Dira - şi Marele Bobinat venise în ultima clipă la Dira, pentru a-l avertiza asupra nebunului pe ale cărei mâini fusese încredințată planeta, şi să-i mai spună ce putea face dementul acela.

Marele Bobinat - ale cărui inele erau bucle de înțelepciune, dobândite după veacuri de blândețe, înțelegere şi meditații imersate, ce creaseră planuri minunate pentru multe planete -

el, cel mai sfânt din neamul lui Dira, îl onoră pe acesta, *vizitându-l*.

„*Le putem lăsa un singur dar*", vorbi el. „*Înțelepciunea. Nebunul va veni, îi va minți şi le va spune: eu sunt creatorul vostru. Noi nu vom mai fi aici, iar între ei şi nebun, cu excepția ta, nu va mai rămâne nimeni. Doar tu le poți da înțelepciunea de a-l înfrânge, atunci când va sosi timpul lor.*" După aceea Marele Bobinat dezmierdă pielea lui Dira cu afecțiune, şi Dira a fost atât de emoționat încât n-a putut spune nimic. Apoi a fost lăsat singur.

Nebunul veni şi începu să lucreze, Dira le dădu înțelepciune, şi timpul se scurse. Numele său nu mai era Dira, ci deveni Şarpele iar noua denumire era disprețuită; dar el vedea că Marele Bobinat avusese dreptate în prezicerile sale. De aceea, făcu o alegere. Un om, unul dintre ei, şi-l înzestră cu scânteia.

Toate acestea sunt scrise undeva. De acum reprezintă istorie.

9.

Bărbatul nu era Isus din Nazaret. Ar fi putut să fie Simon. Nu era Gingis Han, dar poate un ostaş din hoarda acestuia. Nu era Aristotel, ci unul dintre cei ce stăteau în agora, ascultându-l pe Socrate. Nu era nici ologul care descoperise roata, nici primul om care încetase de-a se vopsi în albastru, şi întinsese culorile pe pereții grotei. Era însă unul de lângă ei, undeva foarte aproape. Nu era Richard *Coeur de Lion*, Rembrandt, Richelieu, Rasputin, Robert Fulton sau Mahdi. Era doar un om. Având scânteia...

10.

Odată, Dira venise la el. La început. Scânteia exista acolo, dar lumina trebuia convertită în energie. De aceea, Dira veni la om şi făcu ceea ce trebuia făcut înainte ca smintitul să afle, dar

când acesta descoperi că Dira, Şarpele, realizase contactul, oferi iute o explicație.

Legenda a ajuns la noi sub forma fabulei *Faust*.

ADEVĂR sau MINCIUNĂ?

11.

Lumina se converti astfel în energie. În cel de-al patruzecilea an al celei de-a cinci suta reîncarnări, total neştiutor de eonii cărora aparținuse, bărbatul rătăcea într-un ținut teribil de pârjolit, sub un disc solar subțire, turtit şi arzător. Bărbatul era un berber şi niciodată nu considerase umbrele altceva decât un adăpost răcoros. Umbra veni la el, spulberând nisipurile precum *khamsin*-ul din Egipt, *simoom*-ul din Asia Mică, sau *harmattan*-ul toate pe care le cunoscuse în numeroasele lui vieți, dar pe care nu şi le mai amintea. Veni asupra lui precum *sirocco*-ul.

Umbra îi răpi suflarea din plămâni şi ochii bărbatului se holbară şi încremeniră. Căzu la pământ, iar umbra îl purtă jos, mai jos, prin nisipuri, în Pământ.

Pământul Mamă.

Lumea aceea de arbori şi râuri, de stânci cu gânduri de piatră, trăia. Respira, simțea, visa, năştea, râdea şi, de milenii, devenise contemplativă. Creatura aceea uriaşă, înotând prin oceanul spațiului...

Ce minunăție, se gândi omul, deoarece până atunci nu înțelesese niciodată că Pământul era mama lui. Nu pricepuse, până atunci, că Pământul avea o viață proprie, atât ca parte a omenirii, cât şi separat de aceasta. O mamă cu o viață personală.

Dira, Şarpele, Umbra... purtă bărbatul în adâncuri şi lăsă scânteia de lumină să se preschimbe în energie, în timp ce omul se contopi cu Pământul. Carnea i se topi şi deveni sol tăcut şi răcoros. Ochii îi străluciră cu lumina aceea ce străluceşte în centrul întunecat al planetei, şi văzu cum mama îi îngrijea

pe cei mici: viermii, rădăcinile plantelor, râurile ce se prăbuşeau în cascade înalte de kilometri, peste stânci uriaşe, în peşteri gigantice, scoarța copacilor. Fu purtat încă o dată la sânul acelei mame uriaşe, Pământul, şi înțelese bucuria vieții ei.

Ține minte toata astea, îi spuse Dira.

Ce minunăție, se gândi omul…

…şi fu readus în nisipurile deşertului, fără nici o amintire a faptului că dormise, iubise şi se bucurase de trupul mamei sale.

12.

Poposiră la poalele muntelui, într-o grota de sticlă verde, puțin adâncă, dar înclinată astfel încât nu-i putea atinge tuful purtat de vânt. Aşezară piatra lui Nathan Stack într-o adâncitură din podeaua peşterii şi căldura se răspândi cu iuțeală. Făptura-umbră cu capul triunghiular se trase într-un colț, închise ochiul şi trimise afară instinctul de pradă să caute hrană. Vântul purtă cu el un țipăt răguşit.

Mai târziu, după ce bărbatul mâncase, când era suficient de mulțumit şi sătul, privi în penumbră şi se adresă ființei ce stătea acolo.

– Câtă vreme am fost acolo, jos… cât a durat somnul?

Ființa vorbi în şoaptă. *Un sfert de milion de ani.*

Stack nu răspunse. Cifra era prea mare ca s-o accepte. Ființa părea că-l înțelege.

O durată infinitezimală în viața unei planete.

Nathan Stack era un om adaptabil. Zâmbi scurt şi spuse:

– Sunt pesemne cam obosit.

Umbra nu răspunse.

– Nu-nțeleg prea multe. E destul de înspăimântător. Să mori, apoi să te trezeşti… aici. În felul ăsta.

Nu ai murit. Ai fost luat şi dus acolo, jos. Îți promit că la sfârşit vei înțelege totul.

– Cine m-a dus acolo?

Eu. Când a fost nevoie, am venit, te-am căutat şi te-am dus acolo.

– Sunt încă Nathan Stack?

Dacă doreşti.

– Dar sunt Nathan Stack?

Ai fost dintotdeauna. Ai avut multe alte nume, multe alte trupuri, dar scânteia a fost mereu a ta. Bărbatul păru să intervină, dar umbra adăugă: *Ai fost mereu pe cale de-a deveni ceea ce eşti.*

– Dar ce sunt? La naiba, mai sunt Nathan Stack?

Dacă doreşti.

– Ascultă nu-mi pari prea sigur în legătură cu asta. Ai venit şi m-ai luat; adică, m-am trezit şi erai acolo; cine să ştie mai bine decât tine care mi-este numele?

Ai avut multe nume în diferite timpuri, Nathan Stack este doar cei pe care ți-l amințeşti. Demult, la început, când am venit la tine pantru prima oară, aveai alt nume.

Lui Stack îi era teamă de răspuns şi totuşi întrebă:

– Cum mă numeam pe atunci?

Ish-Iilith. Bărbatul lui Lilith. Ți-o amințeşti?

Stack se gândi, încercă să se deschidă spre trecut, însă acesta era tot atât de impenetrabil ca şi sfertul de milion de ani pe care îl dormise în raclă.

– Nu. Dar au existat şi alte femei, în alte timpuri?

Multe. Cea care a înlocuit-o pe Lilith...

– Nu-mi amintesc.

O chema... nu contează. Însă când ți-a luat-o nebunul şi a înlocuit-o cu cealaltă... atunci am ştiut că aşa se va sfârşi. Pasărea Morții.

– N-aş vrea să par obtuz, dar habar n-am despre ce vorbeşti.

Înainte de sfârşit, vei înțelege totul.

– Ai mai spus asta. Bărbatul se opri, privi îndelung făptura-umbră, apoi întrebă: Cum te numeşti?

Înainte de a te întâlni, mă numeam Dira.

Rosti numele în graiul rasei sale. Stack nu-l putea pronunța.

– Înainte de-a mă întâlni... Acum ce nume porți?

Şarpe.

Dincolo de intrarea peşterii plescăi ceva. Trecu mai departe, cu un zgomot de noroi vâscos, într-o mlaştină.

– De ce *m-ai* dus acolo? De ce-ai venit la mine? Ce scânteie? De ce nu-mi amintesc toate celelalte vieți, sau cine am fost? Ce vrei de la mine?

Trebuie să te culci. Va fi un urcuş lung. Şi rece.

– Nu pot spune că sunt obosit după ce am dormit două sute cincizeci de mii de ani, rosti Stack. De ce m-ai ales tocmai pe mine?

Mai târziu. Acum, dormi. Somnul are şi alte foloase.

Întunericul spori în jurul Şarpelui şi cuprinse peştera. Omul se întinse lângă piatra-încălzitoare şi bezna îl învălui.

13.

LECTURĂ SUPLIMENTARĂ

Acesta este eseul unui scriitor. Evident, este destinat să provoace emoție. Citindu-l, întrebați-vă cum se poate aplica subiectului discutat. Ce încearcă autorul? Reuşeşte el să-şi expună punctul de vedere? Eseul aruncă vreo lumină asupra subiectului în discuție? După ce ați citit textul, folosind contrapagina pe care este tipărit, scrieți o povestire (maxim 500 cuvinte) despre pierderea unei ființe dragi. Dacă n-ați pierdut niciodată pe cineva drag, încercați să vă imaginați starea respectivă.

AHBHU

Ieri a murit câinele meu. Timp de unsprezece ani, Ahbhu mi-a fost cel mai apropiat prieten. Datorită lui, am scris o povestire despre un băiat şi câinele său, povestire citită de multă lume. Nu era un animal răsfățat, era o personalitate. Ar fi fost imposibil să-l antropomorfozez; n-aş fi reuşit. Era însă o făptură atât

de aparte, deținea o individualitate atât de puternică, era atât de hotărât să-şi împartă viața doar cu aceia aleşi de el, încât mi-este totuşi imposibil să mi-l amintesc ca pe un simplu câine. Exceptând acele caracteristici canine transmise inevitabil de rasa lui, se comporta cu totul deosebit.

Ne-am întâlnit la Casa de Animale Los Angeles. Doream un câine deoarece mă simțeam singur şi-mi aminteam de câinele care-mi fusese prieten, când eram un puşti şi n-aveam alți tovarăşi. Într-o vară, am plecat în tabără şi când m-am întors am aflat că o vecină bătrână şi rea îmi trimisese câinele la hingheri, în vreme ce tata era la serviciu. În noaptea aceea, m-am strecurat în curtea vecinei şi am găsit un covor atârnat pe frânghie. Într-un cui era agățat bătătorul de covoare. L-am furat şi l-am îngropat.

În Casa de Animale mai era un bărbat. Adusese un cățeluş de vreo săptămână, Un Puli, un ciobănesc maghiar; te apuca mila, privindu-l. Se născuseră prea mulți şi cățelul acela fusese adus fie pentru a fi luat de cineva, fie ca să fie omorât fără chinuri. L-au luat înăuntru şi omul dinapoia tejghelei mi-a făcut semn că-mi venise rândul, l-am spus că doresc un câine şi m-a condus în spatele magazinului, la cuşti.

Într-una din cuştile acelea, micuțul Puli abia adus era atacat de trei câini mai mari, care până atunci conviețuiseră acolo. Era micuț şi-l băteau măr, dar se lupta înverşunat. Prâslea cățeilor.

– Scoate-l de acolo! am zbierat. ÎI iau, îl iau, scoate-l de acolo!

A costat doi dolari. A fost investiția cea mai fructuoasă din viața mea.

În drum spre casă, mă privea de pe scaunul de alături. Când venisem, mă gândisem deja ce nume să-i pun, dar, pe când ne studiam reciproc, mi-am amintit de o scenă din filmul lui Alexander Korda, turnat în 1939: *Hoțul din Bagdad*, unde vizirul cel rău, interpretat de Conrad Veidt, îl preschimbă pe Ahbhu, micuțul hoț interpretat de Sabu, într-un câine. Pentru o clipă, peste figura canină fusese suprapusă cea a omului, astfel încât

chipul câinelui avea o privire extraordinar de inteligentă. Micuțul Puli mă privea cu aceeaşi expresie.

– Ahbhu, am rostit.

N-a reacționat, însă n-ar fi avut nici un motiv. Dar de atunci acesta i-a fost numele.

Nimeni dintre cei care mi-au intrat vreodată în casă n-a fost ignorat. Când simțea pe cineva bun la suflet, venea imediat şi se tolănea la picioarele lui. Îi plăcea să fie scărpinat şi, în ciuda atâtor ani de amenințări, refuza să nu mai cerşească bucățele de la masă, deoarece descoperise că majoritatea oaspeților mei erau slabi de înger, incapabili a rezista privirii sale tip piciul - Jackie Coogan.

În acelaşi timp, era un barometru al oamenilor de nimic. În mai multe rânduri când găsisem pe cineva care să-mi placă şi Ahbhu era indiferent față de el, sau de ea, s-a dovedit întotdeauna că persoana respectivă nu era de calitate. Am început să observ atitudinea lui în prezența unor noi-veniți, şi trebuie să recunosc că mi-a influențat propriile reacții. Eram circumspect cu cineva ignorat de Ahbhu.

Femei cu care întreținusem relații pasagere reveneau totuşi, din când în când... să vadă câinele. Avea un cerc intim de prieteni, mulți dintre ei neavând nici o legătură cu mine, iar printre aceştia se numărau unele din cele mai frumoase actrițe hollywoodiene. O doamnă extrem de rafinată obişnuia să-şi trimită şoferul, să-l aducă duminicile după-amiaza, ca să se zbenguie împreună pe plajă.

Niciodată nu l-am întrebat ce se petrecea în asemenea ocazii. Nu vorbea.

Declinul a început anul trecut, deşi nu mi-am dat seama, deoarece şi-a menținut până aproape de sfârşit comportarea de cățeluş, însă începuse să doarmă prea mult şi nu-şi putea digera hrana - nici măcar mâncarea maghiară preparată la restaurantele ungureşti. Mi s-a părut că ceva era în neregulă cu el, anul trecut, când s-a speriat la cutremurul din Los Angeles. Lui Ahbhu nu-i era teamă de nimic. Ataca Oceanul Pacific şi pisicile viclene. Cutremurul l-a înspăimântat însă, mi-a sărit în pat

şi m-a prins cu labele de gât. Era să fiu singura victimă a cutremurului - strangulat de un animal.

Prima jumătate a anului şi-a petrecut-o aproape numai în cabinetul veterinarului, iar idiotul spunea într-una că de vină era alimentația.

Apoi, într-o duminică, pe când era în curte, l-am găsit zăcând la piciorul scării, plin de noroi, vomitând atât de rău încât vărsa numai bilă. Se chinuia şi încerca disperat să-şi afunde nasul în pământ, căutând răcoare. Abia mai răsufla. L-am dus la alt veterinar.

La început, au crezut că era vorba doar de bătrânețe... că ar mai putea să i-o prelungească. Dar, în cele din urmă, i-au făcut radiografii şi au văzut cancerul care-i cuprinsese stomacul şi ficatul.

Am amânat momentul cât am putut mai mult. Într-un fel, nu puteam concepe o lume fără el. Ieri, însă am mers la veterinar şi-am semnat hârtiile pentru eutanasie.

– Aş mai vrea să-l văd odată, am spus.

L-au adus şi l-au aşezat pe masa de consultații. Slăbise îngrozitor. Întotdeauna avusese stomacul mare, dar acum îi dispăruse cu totul. Muşchii labelor posterioare erau slăbiți, flasci. A venit spre mine şi şi-a vârât capul în subțioara mea. Tremura puternic. I-am ridicat botul, şi m-a privit cu figura aceea comică ce-l făcea să semene cu Lawrence Talbot, Omul-Lup. Ştia... Isteț ca nimeni altul până în ultima clipă, da, bătrâne prieten? Ştia şi-i era frică. Se zgâlțâia din tot trupul. Claia aceea de blană care, atunci când şedea pe o mochetă închisă la culoare, putea fi confundată cu o carpetă din blăniță de oaie, fără să-ți dai seama unde era capul şi unde coada. Atât de slăbit... Tremurând, ştiind ce avea să i se întâmple. Totuşi, un cățeluş.

Am plâns, şi ochii mi s-au închis când nasul mi s-a umflat de lacrimi, iar el şi-a îngropat capul în brațele mele, deoarece nu rezolvam mare lucru plângând laolaltă. Mi-era ruşine că nu puteam accepta faptul ca atare.

– Trebuie, cățeluş, pentru că te doare şi nu poți mânca. *Trebuie*.

El însă nu voia să ştie asta.

Apoi intră veterinarul. Era un tip cumsecade şi mă întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să plec fără să mai privesc înapoi.

Atunci, Ahbhu şi-a scos capul şi m-a privit.

În filmul *Viva Zapata*, regizat de Kazan, un prieten apropiat al lui Zapata, al lui Brando, este condamnat pentru că a conspirat cu *Federales*. Un prieten vechi, care-l însoţise pe Zapata încă din munţi, la începutul lui *revolución*. Garda vine în colibă, să-l ducă înaintea plutonului de execuţie şi Brando vrea să plece, dar prietenul lui îl apucă de braţ şi-i spune: „Emiliano, fă-o tu."

Ahbhu m-a privit, şi ştiu că era doar un câine, totuşi dacă ar fi putut vorbi în graiul oamenilor n-ar fi reuşit să fie mai elocvent decât cu privirea aceea, *nu mă părăsi printre străini*.

Aşa încât, l-am ţinut când l-au aşezat şi veterinarul i-a strâns lanţeta pe laba anterioară dreaptă, pentru a reliefa vena, şi i-am apucat capul, când şi l-a întors de la mine, în clipa pătrunderii acului. Este imposibil de spus momentul când a trecut în moarte. Şi-a lăsat capul pe mâna mea, ochii i s-au închis şi a murit.

Cu ajutorul veterinarului, l-am învelit într-un cearceaf şi am condus spre casă cu Ahbhu pe lângă mine, aşa cum sosisem cu unsprezece ani în urmă. L-am dus în grădina din spatele casei şi am început să-i sap mormântul. Am săpat câteva ore, plângând şi bolborosind, vorbind cu el. Era un mormânt dreptunghiular, cu laturile drepte şi pământul scos cu grijă.

L-am aşezat în groapă, şi era atât de mic, acolo, pentru un câine care păruse în timpul vieţii atât de mare, de lăţos, de vesel... L-am acoperit şi, după ce groapa a fost umplută cu pământ, am pus deasupra brazda de iarbă scoasă la început. Asta a fost tot.

Dar nu l-am putut părăsi printre străini.

SFÂRŞIT

ÎNTREBĂRI PENTRU DISCUȚII

1. Există vreo semnificație în faptul că reversul lui *dog* (câine) este *god* (Dumnezeu)? Care anume?
2. Încearcă scriitorul să transfere calitățile umane unei ființe non-umane? De ce? Discutați antropomorfismul în lumina propoziției: „Tu eşti Dumnezeu.”
3. Analizați dragostea exprimată de autor în eseu. Comparați-o cu alte forme de iubire: iubirea unui bărbat pentru o femeie, a mamei pentru copil, a fiului pentru mamă, a botanistului pentru plante, a ecologului pentru Pământ.

14.

Nathan Stack vorbea prin somn.

– De ce m-ați ales pe mine? De ce tocmai eu?

15.

Aidoma Pământului, Mama se chinuia. Casa cea mare era tăcută. Doctorul plecase, iar rudele ieşiseră în oraş, să cineze. Bărbatul stătea lângă patul ei şi-o privea. Era căruntă, bătrână şi zbârcită: pielea ei era un praf sur şi uscat. Bărbatul începu să plângă încetişor.

Îi simți mâna pe genunchi, ridică ochii şi-o văzu privindu-l.

– Nu trebuie să te mişti, rosti el.

– Aş fi dezamăgită dacă n-aş face-o, răspunse bătrâna cu glas subțire şi şoptit.

– Cum te simți?

– Doare... Ben nu m-a anesteziat îndeajuns.

El îşi muşcă buza inferioară. Doctorul îi dăduse doze masive, însă durerea sporea mai repede. Din când în când, mama icnea, încercată de dureri bruşte. Lovituri. Vedea cum viața i se scurgea din ochi.

– Ce zice sora ta?

– O ştii pe Charlene, înălță el din umeri. Îi pare rău, dar pentru ea este o chestiune intelectuală.

Mama lăsă un surâs slab să-i mişte buzele.

– E îngrozitor de spus, Nathan, totuşi sora ta nu-i cea mai agreabilă femeia din lume. Mă bucur că eşti aici. Se opri, gândindu-se apoi adăugă: Poate că eu şi tatăl tău am avut nişte gene lipsă. Charlene nu-i desăvârşită.

– Vrei să-ți aduc ceva? Un pahar cu apă?

– Nu. Mă simt bine.

El privi spre fiola de narcotic. Seringa era aşezată pe un prosop curat din apropiere. Simți ochii ei. Ştia la ce se gândea. Privi în altă parte.

– Aş da orice pentru o țigară, rosti ea.

Bărbatul râse. La şaizeci şi cinci de ani, cu ambele picioare amputate, cu partea stângă paralizată, iar cancerul întinzându-se precum un păianjen ucigaş spre inimă, ea continua să rămână matriarha.

– Nu poți fuma, aşa că nu te mai gândi.

– Atunci de ce nu foloseşti seringa aia, să mă scapi?

– Taci, mamă.

– Oh, pentru numele lui Cristos, Nathan. Dacă sunt norocoasă mai trăiesc câteva ore. Dacă nu, câteva luni, am mai discutat despre asta. Ştii că eu câştig întotdeauna.

– Ți-am spus vreodată că eşti o bătrână nesuferită?

– De multe ori, însă oricum te iubesc.

Se ridică şi merse până la perete. Nu putea trece prin el, aşa încât începu să ocolească odaia.

– N-ai cum scăpa.

– Isuse, Mamă! Te rog!

– Bine... Hai să vorbim despre afaceri.

– Mult îmi pasă mie de afaceri acum.

– Atunci, despre ce vrei să vorbim? Cuvintele nobile rostite de o doamnă bătrână în ultimele ei clipe?

– Ştii, eşti de-a dreptul macabră. Cred că-ți *face plăcere*, într-un mod sadic.

– În ce alt mod mi-ar putea face plăcere?

– Considerând-o o aventură.

– Cea mai mare. Păcat că tatăl tău n-a avut norocul s-o savureze.

– Nu cred că ar fi savurat senzația de zdrobire într-o presă hidraulică.

Apoi se mai gândi, deoarece pe buzele ei reapăruse surâsul cel slab.

– Bine, poate că ar fi apreciat-o. Voi doi eraţi atât de ireali, încât aţi fi stat acolo şi aţi fi discutat, analizând terciul.

– Iar tu eşti fiul nostru.

Era, într-adevăr. N-o putea nega, şi nici n-o negase vreodată. Era aspru, blând şi furtunos, aidoma lor, şi-şi amintea zilele petrecute în jungla de dincolo de Brazilia, şi vânătoarea din Braţul Caimanilor, şi celelalte zile muncind în laminor lângă tatăl său, şi mai ştia că, atunci când urma să-i vină clipa, avea să savureze moartea, aidoma ei.

– Spune-mi ceva... Dintotdeauna am vrut să ştiu... Tata l-a ucis pe Tom Golden?

– Foloseşte acul şi am să-ți spun.

– Sunt un Stack. Nu mituiesc.

– Şi eu *sunt* o Stack şi ştiu cum te roade curiozitatea. Foloseşte acul şi am să-ți spun.

Se învârti agitat prin cameră. Ea îl privea cu ochi strălucitori precum cilindrii laminorului.

– Cățea bătrână!

– Ruşine, Nathan. Ştii că nu eşti fiul unei cățele. Ceea ce e mai mult decât poate spune sora ta. Ți-am spus vreodată că nu-i fiica tatălui tău?

– Nu, dar am ştiut.

– Ți-ar fi plăcut tatăl ei. Era suedez. Lui taică-tu îi plăcea de el.

– De-aia i-a rupt ambele brațe?

– Probabil. Dar eu nu l-am auzit pe suedez să se plângă. Pe vremea aceea, o noapte în patul meu merita nişte brațe rupte. Foloseşte acul!

În cele din urmă, în vreme ce rudele erau undeva între antreuri şi desert, el umplu seringa şi-i făcu injecția. Pupilele Mamei se dilatară pe măsură ce narcoticul îi cuprindea inima şi, înainte de-a muri, îşi adună toate puterile şi spuse:

– Înțelegerea e înțelegere. Nu tatăl tău l-a omorât pe Tom Golden, ci eu. Eşti un bărbat dat naibii, Nathan; te-ai luptat cu noi aşa cum voiam, şi amândoi te-am iubit mai mult decât poți ştii tu. Atâta doar că, la naiba, tu *ştii*, nenorocitul dracului, aşa-i?

– Ştiu, răspunse Nathan şi ea muri, el plânse, şi acesta este sfârşitul poeziei din tot.

16.

El ştia că venim.

Suiau pe versantul nordic al muntelui de onix. Şarpele învelise picioarele lui Nathan Stack cu un clei gros şi, deşi nu se putea spune că era o plimbare, bărbatul izbutea să păşească. Acum se opriseră, ca să se odihnească pe o terasă micuță, şi Şarpele vorbise pentru prima dată despre ceea ce-i aştepta acolo unde mergeau.

– El?

Şarpele nu răspunse. Stack se rezemă de peretele muntelui. Pe pantele inferioare întâlniseră creaturi asemănătoare unor melci, care încercaseră să se lipească de pielea lui Stack, iar când Şarpele le alungase, reîncepuseră să erodeze stâncile. Nu se apropiaseră de făptura-umbră. Deasupra, Stack putea zări luminile sclipitoare din vârf; simțea frica ridicându-se pe lângă stomac. Cu puțin înainte de-a ajunge la terasa aceea, trecuseră pe lângă o grotă în munte, unde dormeau creaturile-lilieci. Acestea înebuniseră, simțind omul şi Şarpele, iar sunetele pe

care le emiteau îl îngrețoşaseră pe Stack. Şarpele îl ajutase şi trecuseră mai departe. Acum se opriseră, însă Şarpele nu răspundea la întrebări.

Trebuie să continuăm urcuşul.

– Pentru că el ştie că suntem aici, comentă sarcastic omul.

Şarpele începu să suie. Stack închise ochii. Şarpele se opri şi reveni lângă el. Stack ridică privirea spre umbra cu un singur ochi.

– Nici un pas.

Nu există nici un motiv pentru care n-ar trebui să ştii.

– Da, amice, numai că am impresia că n-o să-mi spui nimic.

Încă nu este timpul.

– Uite ce-i: pentru că n-am întrebat, nu-nseamnă că nu vreau să aflu. Mi-ai spus lucruri pe care nu le pot descurca... tot felul de aiureli... că sunt la fel de bătrân ca şi, ca şi... nu ştiu cât de bătrân, dar am impresia că încerci să-mi spui că eu sunt Adam...

Aşa este.

– ...ah.

Se opri din bolboroseală şi privi făptura-umbră. Apoi încetişor, acceptând chiar mai mult decât crezuse că este posibil, spuse:

– Şarpe...

Tăcu o vreme şi în cele din urmă întrebă:

– Îmi dai un alt vis, şi mă laşi să aflu şi restul?

Trebuie să ai răbdare. Cel care locuieşte în vârf ştie că venim, însă am izbutit să-l împiedic să simtă cât eşti de periculos, doar pentru că nici tu nu te cunoşti.

– Spune-mi atunci el vrea ca noi să venim... cel din vârf?

O permite. Pentru că nu ştie.

Resemnat, Stack încuviință şi-l urmă pe Şarpe. Se ridică şi făcu o reverență exagerată, după tine, Şarpe.

Acesta se întoarse, lipindu-şi mâinile plate de peretele muntelui, şi se cățărară mai sus, în spirală, către pisc.

Pasărea Morții se prăvăli, apoi se înălță spre Lună. Era încă timp.

17.

Dira veni la Nathan Stack înainte de asfinţit, intrând în sala de şedinţe a consorţiului industrial ridicat de Stack din imperiul moştenit de la familia sa.

Bărbatul stătea în scaunul ce domina încăperea unde se luau deciziile de cea mai mare însemnătate. Era singur. Ceilalţi plecaseră de câteva ore, şi odaia era cufundată în umbre, singurele lumini fiind strălucirile vagi ale seifurilor, sclipind pe pereţii catifelaţi.

Făptura-umbră trecu prin ziduri - şi, pentru o clipă, acestea deveniră trandafirii, precum cuarţul, apoi reveniră la culoarea anterioară. Dira rămase câteva clipe privindu-l pe Nathan Stack, fără ca acesta să-i simtă prezenţa.

Acum trebuie să mergi, vorbi Şarpele.

Bărbatul înălţă fruntea, pupilele i se dilatară de spaimă, şi prin minte îi trecu imaginea de neconfundat a Satanei, colţii din gura rânjitoare, coarnele strălucind cu scânteieri de lumină întrevăzute ca printr-un filtru, coada groasă cu vârful ascuţit, copitele despicate, lăsând urme de arsură pe covor, ochii adânci precum cazane de smoală, furca, mantia tivită cu mătase, picioarele păroase de ţap, ghearele. Încercă să strige, însă ţipătul îi rămase în gât.

Nu, făcu Şarpele, *nu aşa. Vino cu mine şi vei înţelege*.

Vocea lui purta o undă de tristeţe, de parcă Satana ar fi fost nedreptăţită. Stack scutură violent din cap.

Nu era timp de discuţii. Clipa sosise, şi Dira nu putea ezita. Făcu un gest şi Nathan Stack se ridică din scaun, lăsând în urmă ceva asemănător lui Nathan Stack adormit, păşi spre Dira şi Şarpe îl luă de mână, amândoi trecură prin trandafiriul de cuarţ şi plecară de acolo.

Şarpele îl duse jos, tot mai jos.

Mama era în dureri. Timp de eoni fusese bolnavă, dar acum atinsese faza după care Şarpe ştia că avea să urmeze sfârşitul, iar Mama cunoştea şi ea lucrul acesta. Totuşi, avea să-şi ascundă fiul, urma să intervină în propriul ei folos, tăinuindu-l adânc la sânul ei, unde nimeni, nici chiar nebunul nu-l putea găsi.

Dira îl duse pe om în Iad.

Era un loc bun.

Călduros, ferit de departe de căutările demenților.

Iar boala se întindea necontenit. Națiuni se sfărâmară, oceanele clocotiră, apoi se răciră, acoperindu-se cu zoaie, aerul se îmbâcsi cu praf şi vapori ucigători, carnea curse precum uleiul, cerurile se întunecară, soarele se împăienjeni şi păli. Pământul gemea.

Plantele sufereau şi se veştejeau, animalele se schilodiră, şi înebuniră, copacii izbucniră în flăcări şi din cenuşa lor se înălțară forme de sticlă ce se spărgeau în vânt. Pământul murea; era o agonie lungă, lentă, dureroasă.

În locul cel bun din centrul Pământului, Nathan Stack dormea. *Nu mă părăsi printre străini.*

Deasupra, departe, de fundalul stelelor, Pasărea Morții dădea târcoale, aşteptând cuvântul.

18.

Când atinseră vârful cel mai înalt, bărbatul privi dincolo de gerul arzător şi de rafalele feroce ale vântului demonic, şi văzu sanctuarul lui de totdeauna, catedrala lui pe vecie, obeliscul amintirii, limanul perfecțiunii, piramida binecuvântărilor, atelierul creației, cripta mântuirii, monumentul năzuințelor, labirintul uimirii, catafalcul disperării, podiumul declarațiilor şi pragul ultimelor încercări.

Pe o pantă ce urca la un țanc în formă de stea, zări căminul celui care locuia acolo - lumini sclipind şi strălucind, lumini ce

puteau fi văzute din depărtări, de pe fața pustiită a planetei - şi începu să-i bănuiască numele.

Brusc, totul deveni roşu pentru Nathan Stack. Parcă peste ochi îi fuseseră azvârlit un filtru; cerul negru, luminile sclipitoare, stâncile platoului pe care se afla, chiar şi Şarpele, toate deveniră roşii, iar culoarea fu urmată de durere. O durere îngrozitoare, arzând fiecare por din trupul său, fierbându-i sângele. Zbieră şi căzu în genunchi, şi durerea îi urca în creier, urmând fiecare nerv, vas de sânge, ganglion şi neuron. Țeasta îi ardea.

Luptă-te cu el, rosti Şarpele. *Luptă-te cu el!.*

Nu pot, urlă în tăcere creierul lui Stack, durerea fiind prea intensă ca să poată vorbi. Focul sărea şi muşca, şi simți cum se zbârceau țesuturile delicate ale gândirii. Încercă să-şi concentreze gândurile asupra gheții. Se agăță de gheață, blocuri de gheață, munți de gheață, aisberguri de gheață, pe jumătate cufundate în apă înghețată, în vreme ce sufletul îi fumega şi mocnea. *Gheață*! Se gândi la miloane de particule de grindină prăbuşindu-se, căzând, izbind incendiul ce-i consuma creierul, şi deodată apăru un strop de abur, o flacără ce se stinsese, un colț răcindu-se... şi ocupă colțul acela, gândind gheață, gândind blocuri, stânci şi monumente de gheață, împingându-le pentru a lărgi cercul de răcoare şi siguranță. Apoi, flăcările începură să se retragă, să curgă înapoi prin canalele pe unde pătrunseseră, iar el trimise gheață după ele, asaltându-le, îngropându-le în gheață şi ape reci ce alergau după flăcări şi le alungau.

Când redeschise ochii, era tot în genunchi, dar putea să gândească iarăşi, iar suprafețele roşii redeveniseră normale.

Va încerca din nou. Trebuie să fii pregătit.

– Spune-mi *totul*! Nu pot merge mai departe fără să ştiu. Am nevoie de ajutor! Spune-mi, Şarpe, spune-mi acum!

Te poți ajuta singur. Ai tăria. Ți-am dat scânteia.

...şi izbi al doilea atac!

Aerul deveni tăios, şi el ținea în maxilare bucăți murdare şi picurânde de rouă, iar gustul lor îl îngrețoşa, slăbindu-l. Picioa-

rele i se chirciră şi se retrase în carapacea lui, în timp ce oasele îi trosneau şi se simțea legat cu o infinitate da funii de durere, aproape contopindu-se într-una singură, încercă să se scuture, dar ochii amplificau lumina ce-l lovea. Câteva fațete ale ochilor se crăpară şi fluidul începu să curgă afară. Durerea era incredibilă.

Luptă-te cu el!

Stack se rostogoli pe spate, trimițând cilii să atingă solul şi, pentru o clipă, îşi dădu seama că vedea prin ochii unei alte ființe, ai unei forme de viață pe care nici măcar n-o putea descrie. Dar se afla sub cer deschis, şi acest fapt îl înspăimânta, era înconjurat de aer ce devenise ucigător şi *asta* îi producea teamă, orbea şi asta îl îngrozea, era... era un *om*... se luptă cu senzația de a fi altă ființă... era un *om*, şi nu va simți frica, va rezista.

Se rostogoli înapoi, retrase cilii şi se luptă să-şi coboare picioarele. Oasele rupte se frecară între ele şi durerea îi răcni prin trup. Se strădui s-o ignore şi, în cele din urmă, picioarele erau întinse, respira şi se simțea amețit...

Când deschise ochii, era iarăşi Nathan Stack.

...şi izbi al treilea atac!

Disperare.

Ieşind din interminabila suferință, redeveni Stack.

...şi izbi al patrulea atac:

Demență.

Din sminteala teribilă, se luptă să fie Stack.

... şi al cincilea atac, şi al şaselea, şi al şaptelea, şi bolile, şi vârtejurile, şi mocirlele de răutate, şi reducerea în mărime, însoțită de prăbuşirea prin iadurile submicroscopice, şi lucrurile ce se hrăneau din interiorul lui, şi al douăzecilea, şi al patruzecilea, şi sunetul glasului său, urlând să fie lăsat în pace, şi vocea Şarpelui, mereu alături de el, şoptind *Luptă-te cu el*!

În cele din urmă, încetă.

Acum, repede.

Şarpe îl apucă de mână pe Stack şi, aproape târându-l, alergă spre palatul din lumină şi cleştar ce strălucea orbitor sub pis-

cul stelar şi trecură pe sub o arcadă din metal sclipitor, în holul ascensional. În urma lor, poarta se închise.

Pereții tremurau. Podelele din nestemate începură să se zguduie. Din plafoanele înalte şi îndepărtate porni să cadă tencuială. Trosnind, palatul se cutremură înspăimântător şi se nărui în jurul lor.

Acum, spuse Şarpele. *Acum vei cunoaşte*.

Şi totul încetă să mai cadă. Încremenite în văzduh, ruinele palatului atârnau suspendate deasupra lor. Până şi aerul încetă să se învolbureze. Timpul amorți. Mişcarea Pământului era oprită. Toate rămaseră nemişcate, în vreme ce Nathan Stack căpătă permisiunea să înțeleagă.

19.

VARIANTE DE RĂSPUNS

(valorează 1/2 din nota finală)

1. Dumnezeu este:
   A. Un spirit invizibil cu o barbă lungă.
   B. Un cățeluş mort, într-o groapă.
   C. Fiecare om.
   D. Vrăjitorul din Oz.

2. Nietzsche a scris „Dumnezeu este mort”. Prin asta înțelege:
   A. Viața este lipsită de sens.
   B. Nu mai există credință în zeități supreme.
   C. De fapt, Dumnezeu n-a existat niciodată.
   D. Tu eşti Dumnezeu.

3. Ecologia este un alt nume pentru:
   A. Iubirea de mamă.
   B. Un interes personal.
   C. O salată bună cu Granola.
   D. Dumnezeu.

4. Care dintre următoarele expresii exprimă o dragoste mai profundă:

A. Nu mă părăsi printre străini.
B. Te iubesc.
C. Dumnezeu înseamnă iubire.
D. Foloseşte acul.

5. Care dintre următoarele trăsături le asociem, de obicei, lui Dumnezeu:

A. Putere.
B. Dragoste.
C. Umanism.
D. Docilitate.

20.

Nici una dintre cele de mai sus.

Lumina stelelor sclipea în ochii Păsării Morții, şi trecerea ei prin noapte aruncă o umbră peste Lună.

21.

Nathan Stack ridică brațele, iar în jurul lor aerul rămase nemişcat, în vreme ce palatul se prăbuşi, năruindu-se, Erau neatinşi. *Acum ştii tot ce este de ştiut*, rosti Şarpele, lăsându-se într-un genunchi, de parcă s-ar fi închinat. Nu era nimeni la care să se închine, ce excepția lui Nathan Stack.

– Dintotdeauna a fost nebun?

De la început.

– Atunci, cei care i-au dat lumea noastră erau nebuni, şi rasa ta a fost nebună acceptând.

Şarpele nu răspunse.

– Poate că aşa trebuia să fie, rosti bărbatul.

Se aplecă, ridică Şarpele şi-i atinse capul îngust şi triunghiular.

– Prietene, spuse el.

Cei din rasa lui Şarpe nu puteau plânge. *Am aşteptat acest cuvânt mai mult decât poţi bănui*, zise făptura-umbră.

– Îmi pare rău că a venit abia la sfârşit.

Poate că aşa trebuia să fie.

Apoi, aerul se învolbură, palatul năruit sclipi, şi proprietarul muntelui, proprietarul Pământului ruinat veni la ei sub forma unui tufiş arzător.

DIN NOU ŞARPE? DIN NOU MĂ ENERVEZI?

S-a terminat cu jucăriile.

L-AI ADUS PE NATHAN STACK SĂ MĂ OPREASCĂ? EU SPUN CÂND A VENIT SFÂRŞITUL. EU SPUN, AŞA CUM AM SPUS DINTOTDEAUNA.

Apoi, către bărbat:

PLEACĂ, GĂSEŞTE-ŢI UN ASCUNZIŞ PÂNĂ VOI VENI DUPĂ TINE.

Stack ignoră tufişul de flăcări. Flutură din mână şi conul de siguranţă în care stătuse dispăru.

– Întâi să-l găsim pe el, după aceea ştiu ce am de făcut.

Pasărea Morţii îşi ascuţi ghearele pe vântul de noapte şi pluti în jos, spre tăciunele Pământului.

22.

Odată, Nathan Stack se îmbolnăvise de pneumonie. Zăcuse pa masa de operaţie, în timp ce chirurgul făcea incizia în piept. Dacă n-ar fi fost încăpăţânat, dacă n-ar fi continuat să muncească până ce infecţia dusese la un emfizem, n-ar fi trebuit să ajungă sub cuţit, nici chiar pentru o operaţie atât de uşoară precum toracotomia. El însă era un Stack, aşa încât zăcea pe masa de operaţie, iar tubul de cauciuc îi fu introdus în piept, ca

să absoarbă puroiul din cavitatea pleurală, şi atunci auzi pe cineva pronunțându-i numele.

NATHAN STACK.

Îl auzise de departe, de dincolo de întinderea arctică; îl auzise stârnind ecouri de-a lungul unui coridor nesfârşit; în vreme ce bisturiul tăia.

NATHAN STACK.

Şi-o aminti pe Lilith, cu părul de culoarea vinului negru. Îşi aminti cum se chinuise ore întregi, murind sub o stâncă prăbuşită peste el, în vreme ce tovarăşii săi de vânătoare spintecau carnea ursului, ignorându-i gemetele. Îşi aminti şocul săgeții de arbaletă ce-i străpunsese zalele şi-i despicase pieptul, ucigându-l la Agincourt. Îşi aminti apele înghețate ale fluviului Ohio închizându-se deasupra capului şi barca dispărând, fără ca echipajul să-şi dea seama că el căzuse peste bord. Îşi aminti iperita, mâncându-i plămânii, pe când încerca să se târască spre o fermă din apropierea Verdunului. Îşi aminti privind direct în fulgerul bombei şi simțind cum i se topea carnea feței. Şi-l aminti pe Şarpe venind la el, în sala de consiliu şi luându-l din trupul său. Îşi aminti cum dormise un sfert de milion de ani în miezul topit al Pământului.

Dincolo de secolele moarte, o auzi pe mama sa rugându-l s-o elibereze, să-i curme suferințele. *Foloseşte acul*. Glasul ei se împleti cu glasul Pământului, strigând îndurerat după carnea ce-i fusese smulsă, după râurile transformate în artere de colb, după colinele line şi câmpiile verzi, preschimbate în smarald sticlos şi cenuşă. Vocile mamei sale şi a mamei care fusese Pământul se contopiră şi deveniră galsul Şarpelui, spunându-i că el era singurul om din lume - ultimul om din lume - care putea sfârşi boala incurabilă a Pământului.

Foloseşte acul. Cruță Pământul de suferință. *Este al tău acum*.

În puterea pe care o deținea, Nathan Stack se găsea în siguranță. Puterea lui depăşea cu mult pe cea a zeilor, Şerpilor, sau creatorilor nebuni care înfigeau ace în creațiile lor, care îşi stricau jucăriile.

NU POȚI. NU TE VOI LĂSA.

Nathan Stack ocoii tufişul arzător ce sfârâia de mânie neputincioasă. Îl privi aproape cu milă, amintindu-şi de vrăjitorul din Oz, cu capul său uriaş şi fără trup, plutind în mijlocul cețurilor şi fulgerelor, în vreme ce îndărătul cortinei, bietul omuleț răsucea butoanele pentru a crea efectele stranii. Bărbatul ocoli efectele, ştiind că avea mai multă putere decât sărmanul acela vrednic de plâns, care-i înrobise rasa încă înainte de-a o fi luat pe Lilith.

Plecă să-l caute pe nebunul ce-şi scria numele cu majusculă.

23.

Zarathustra a coborât singur din munți şi n-a întâlnit pe nimeni. Când a intrat însă în pădure, deodată în fața lui apăru un bătrân care îşi părăsise coliba ca să caute rădăcini. Şi astfel grăit-a bătrânul către Zarathustra.

– Călătorul acesta nu mi-este străin; acum mulți ani, el a mai trecut pe acest drum. Se numea Zarathustra, dar s-a schimbat. Pe atunci duceai tăciunii în munți; acum vei duce focul în văi? Nu ți-este teamă că vei fi pedepsit ca incendiator?

Zarathustra s-a schimbat, Zarathustra a devenit copil, Zarathustra s-a trezit; ce cauți printre cei care dorm? Ai trăit în singurătatea ta ca într-un ocean şi oceanul te-a purtat. Vai, te vei cățăra acum pe țărmuri? Vai, îți vei târâ iarăşi trupul?

– Iubesc omul, răspunse Zarathustra.

– De ce, întreabă sfântul, de ce am venit eu în pădure şi în deşert? Nu pentru că am iubit prea mult omul? Acum îl iubesc pe Dumnezeu: pe om nu-l mai iubesc. Omul este pentru mine ceva prea imperfect. Iubirea către om m-ar ucide.

– Şi ce face în pădure un om sfânt ca tine? întrebă Zarathustra.

– Fac cântece şi le cânt, răspunse sfântul, iar când fac cântece, râd, plâng şi murmur: astfel îl proslăvesc pe Dumnezeu.

Cântând, plângând, râzând şi murmurând, aşa îl proslăvesc pe zeul care este zeul meu. Dar tu, ce ne aduci în dar?

Când Zarathustra auzi aceste cuvinte îşi luă rămas bun de la sfânt şi spuse:

– Ce aş putea eu să-ți dăruiesc? Ci, dimpotrivă, lasă-mă să plec iute până nu iau eu ceva de la tine!

Şi astfel s-au despărțit, bătrânul şi bărbatul, râzând ca doi copii.

Dar când Zarathustra rămase singur grăi astfel către inima sa:

– Oare este posibil? Se poate ca bătrînul cel sfînt din pădure să nu fi auzit că *Dumnezeu este mort*!

24.

Stack îl găsi pe nebun cutreierând în pădurea ultimelor clipe. Era un om bătrân şi obosit, iar Stack ştia că printr-o simplă mişcare a mâinii îl putea sfârşi într-o clipă pe zeul acela. Dar ce rost avea? Era prea târziu, chiar şi pentru răzbunare. De la început fusese prea tîrziu. Aşa încât îl lăsă pe bătrân să rătăcească prin pădure, bolborosind de unul singur, N-AM SĂ TE LAS S-O FACI, cu vocea unui copil bosumflat; îngăimând patetic, OH, TE ROG, NU VREAU SĂ MERG LA CULCARE, MAI VREAU SĂ MĂ JOC PUȚIN.

Stack se întoarse la Şarpe, care-şi îndeplinise misiunea şi-l apărase până când bărbatul înțelesese că era mult mai puternic decât Dumnezeul pe care-l proslăvise de-a lungul istoriei Oamenilor. Se întoarse la Şarpe, mânile lor se atinseră şi pactul prieteniei fu, în sfârşit, încheiat.

Apoi lucrară împreună şi Nathan Stack folosi acul cu un gest al mâinii; Pământul nu putea suspina de uşurare când încetă durerea-i nesfârşită... totuşi suspină, şi se prăbuşi pe el însuşi, miezul topit țâşni afară, vânturile muriră şi mult deasupra lor,

Stack auzi împlinirea actului final al Şarpelui; auzi cum cobora Pasărea Morții.

– Cum te numeai? îl întrebă bărbatul pe prietenul său.

Dira.

Şi Pasărea Morții coborî deasupra formei chinuite a Pământului, desfăcu aripile largi, le ridică şi le coborî, învăluind Pământul aşa cum o mamă îşi cuprinde copilul obosit. Dira se aşează pe podeaua de ametist a palatului carbonizat şi, recunoscător, închise unicul ochi. Să doarmă în cele din urmă, la sfârşit...

Toate acestea în vreme ce Nathan Stack stătea şi privea. Era ultimul, la sfârşit, şi deoarece ajunsese să stăpânească - fie numai pentru câteva clipe - ceea ce putea să-i aparțină de la început, dacă ar fi ştiut, nu se culcă, ci rămase şi privi. Ştiind în cele din urmă, în final, că iubise şi nu făcuse rău.

25.

Pasărea Morții îşi închise aripile peste Pământ, până ce, în cele din urmă rămase numai pasărea uriaşă, ghemuită peste tăciunele mort. Apoi, înălță clonțul spre cerul înstelat şi repetă ultimul suspin al Pământului. După aceea, cu ochii închişi, vârâ capul sub aripă şi totul a fost noapte.

În depărtări, stelele aşteptau strigătul Păsării Morții, pentru a observa în sfârşit, în cele din urmă, ultimele clipe ale rasei Oamenilor.

26.

THIS IS FOR MARK TWAIN

[Originally published in „*The Magazine of Fantasy & Science Fiction*", March 1973. În românește povestirea a fost publicată în *Jurnalul SF* nr. 68/ 1994]